

Ala xa masenyi Eburu bɔnsɔε bε **Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra**

Kabi dunija sa daa, Alatala na a xa seriye masenfe adamadie bε. Namijonme xungbee naxa Ala xui mε, e fa na dentegε sa mixie bε. Iburahima, Isiyaga, Yaxuba, Yusufu, Munsa, Yosuwe, Dawuda, Sulemani, Esayi, nun Esidirasi, nee birin findixi mixi binyee nan na Ala naxee rawalixi alako a xa seriye xa kolon, a xa sebe Kitaabui kui. A dɔnχɔε ra Ala naxa a xa masenyi nde so Annabi Isa yi ra, naxan findixi a xa Mixi Sugandixi ra dunija birin bε.

Isa fatanxi Eburu bɔnsɔε nan na alo namijonme dangixie. A naxa na seriye birin natinme alo Ala nu wama a xɔn ma ki naxε. Kono Ala nu bara masenyi neεne nde so Isa yi ra, Eburu bɔnsɔε mu nu naxan kolon sinden. Na masenyi mu Ala xa seriye singe matandixi de, a a rakamalixi ne.

Singe ra Ala nu bara saate xiri a tan nun adamadie tagi, kono yunubi kerɛn gbansan nu nɔma na saate kanade, mixi fa lɔε. Isa to fa dunija ma, Alatala naxa saate neεne xiri a tan nun adamadie tagi, naxan nɔma yunubie xafaride, mixi fa nɔ kiside.

Singe ra Ala nu bara sereχedubε ti a tan nun adamadie tagi, e xa findi mixie xa saabui ra. Kono e to nu findixi adamadie ra, e fan naxa

yunubie raba alo booree, e naxa faxa. Na kui, e mu findi saabui fanyie ra. Isa to fa dunija ma, Alatala naxa a ti a tan nun adamadie tagi, a naxa findi dunija saabui fanyi ra. Yunubi yo mu nu na a ma. Faxe mu nu nōma a makankande. Na kui, Ala naxa a xa fe ite, a xa dunija yamari sa keli Ala yirefanyi ma, a magoroxi dēnnaxē.

Singe ra Ala nu bara a masen mixie bε a e xa xurusee ba sereχe ra e xa yunubie xa fe ra. Na naxa adamadie bōne raxara dondoronti, kōnō a mu nō e xa yunubi xafaride yati yati. Isa to fa dunija ma, Alatala naxa a yamari a xa a yete ba sereχe ra dunija bε. Na kui, adamadie xa yunubie naxa xafari, mixie naxa kisi sōtō naxan mu kanama abadan.

Na birin a masenxi nē a Ala Isa xeexi nē alako a xa a xa seriye rakamali, a findi kisi ra bōnsē birin bε. Xibaaru fanyi nan na ki. Ala xa na raso won bōne kui, won xa fahaamui sōtō na ma, a a findixi kisi nan na won bε. Amina.

Ala xa masenyi Eburu bōnsē bε

Ala xa xeeera

¹ Temui dangixi Ala naxa masenyi ti won benbae be namijōnmee saabui ra. A na raba nē sanmaya wuyaxi, a na raba nē ki wuyaxi ra.
² Kōnō yakōsi, naxan findixi waxati dōnxē ra, Ala a xa masenyi ti won bε a xa Di saabui ra. A bara a xa Di findi dunija ke tongoma ra, a dunija daa a xa Di nan saabui ra. ³ Yi Di findixi Ala xa nōrē tofanyi nan na, a findixi Ala misaali yati nan na. A dunija bun tima a xa masenyi

sənbəma nan na. A to gε yunubie xafaride,
a naxa a magoro Ala Nɔrε Kanyi yirefanyi ma
ariyanna kui.

⁴ Na kui, a tide dangi malekεe ra, a xili
fisamante nan sɔtɔ. ⁵ Ala mu a masenxi malekε
yo bε,

«N ma di nan i ra,
to n bara findi i Baba ra.»

A mu a masenxi malekε yo bε,
«N tan findima a Baba ra,
a tan findima n mɑ di ra.»

⁶ Ala to a xa Di fisamante ramini dunjna, a
naxa a fala,

«Ala xa malekεe xa a batu.»

⁷ A a masenxi malekεe xa fe ra,
«Ala xa malekεe luma ne alɔ foye,
a xa walikεe luma ne alɔ tε.»

⁸ Kɔnɔ a a masenxi ne a xa Di xa fe ra,
«Ala, i xa mange kibanyi buma ne abadan.

Tinxinyi nan findixi i xa mangεya tɔnxuma ra.

⁹ Tinxinyi nan nafan i ma.

Naaxuja mu rafan i ma fefe ma.

Na nan a toxi, Marigi, i Marigi Ala bara i sugandi
sεεwε kui.

I findixi fisamante nan na dangife i booree ra.»

¹⁰ A man a masenxi ne,
«Marigi, i bara dunjna ti a fɔlε ra,
i tan nan koore daaxi.

¹¹ Koore nun bɔxi fama kanade,
kɔnɔ i tan buma ne abadan.
E forima ne alɔ dugi.

¹² I koore nun bɔxi mafindima ne
alɔ donma mafindima ki naxε.
E fama ne masarade alɔ sose masarama ki naxε.
Kɔnɔ i tan mu masarama,

i xa fe mu jɔnma abadan.»

¹³ Ala mu a masenxi malekε yo bε,
«I xa dɔxɔ n yirefanyi ma,
han n xa ge i yaxuie ragorode i sanyi bun ma.»
¹⁴ Malekεe tan findixi Ala xa walikεe nan
na, fate mu na naxee bε, a naxee xεεma kisi
ketongoe malide.

2

Ala xa SEREXE

¹ Won xa won jɛngi sa na masenyi xɔn ma
a fanyi ra, won naxan mɛxi, alako won naxa
kira bɛpin. ² Ala xa masenyi sɛnbe nu gbo, a nu
bara naxan so malekεe yi ra. Adamadi naxee na
matandi, e naxa sare xɔrɔxɔs sɔtɔ. Xa nee sa sare
xɔrɔxɔs sɔtɔ, ³ won tan go? Xa won kisi xungbe
rabolo, won ma fe fa luma di? Won Marigi
yati nan singe a masenxi won bε, mixi naxee
a xui mɛxi e fan bara findi na seedee ra. ⁴ Ala
bara e xa seedejɔxɔya fari isa tɔnxumae ra, fe
magaaxuxie, kaabanako mɔɔli birin, nun bujnae
ra Xaxili Sɛniyɛnxi naxee fixi e ma a waxɔnki.

⁵ Ala mu mangεya fima malekεe ma tina e xa
dunija yamari, muxu dunija naxan xa fe falafe
wo bε yi ki. ⁶ Yi seedejɔxɔya sɛbɛxi Kitaabui kui:
«Munse lanxi adama ma,
i to i majɔxunma a xa fe ma?
Munse lanxi adama xa di ma,
i to i jɛngi sama a xa fe xɔn ma?»

⁷ I bara a ragoro malekεe bun ma waxati don-
doronti kui.
I bara dariyε nun binyε fi a ma,
⁸ i bara se birin lu a sanyi bun ma.»

Na kui, Ala to se birin sa a xa mangeya bun ma, sese mu na a mu naxan yamarima. Kōnō won mu se birin toma a xa mangeya bun ma sinden. ⁹ Won munse toma? Ala naxa Isa ragoro malekēe bun ma waxati dondoronti kui, kōnō Isa xa faxē naxa findi xunnakeli nun binyē ra a bē. Na kui, Ala naxa hinne won na, a Isa faxa adamadi birin jekcū ra.

¹⁰ Ala nan se birin daaxi, se birin na a tan nan bē. A man wama adamadi gbegbe xa so a xa nōre kui. Na kui, a nu lanma a xa e Rakisima xa fe rakamali tōre ra. ¹¹ Naxan adamadie raseniyēnma, nun naxee raseniyēnxi, e birin fatanxi Baba kerēn nan na. Na kui, a mu yaagi e xilide a ngaxakerenyie. ¹² A naxa a masen, «N i xili masenma ne n ngaxakerenyie bē, n i matōxōma ne jama tagi.» ¹³ A man naxa a masen, «N nan n ma lanlanteya sama Ala nan ma.» A man naxa a masen, «N na be, muxu nun die Ala naxee fixi n ma.»

¹⁴ Na die to findi fate nun fasē ra, Isa fan naxa a yetē misaali e ra, alako a xa nō Ibulisa xun nakanade a yetē xa faxē saabui ra. Faxē senbē nu na Ibulisa nan yi ra. ¹⁵ Isa naxa a yetē misaali a ngaxakerenyie ra alako a xa e ratanga faxē xa gaaxui ma e xa dunijnejiri kui, naxan luxi aloc konyiya. ¹⁶ A na birin naba Iburahima bōnsōe nan malife ra, a mu a raba malekēe xa bē. ¹⁷ Na nan a toxi a naxa a yetē maniya a ngaxakerenyie ra, alako a xa nō serexedubē kuntigi wali rabade kinikini nun tinxinyi ra Ala bē, a fa findi jama xa yunubie xafarima ra. ¹⁸ Isa fata mixie malide e xa maratantanyi kui, barima a fan maratantanyi

nun tɔɔre kolon nɛ.

3

Isa nun Annabi Munsa

¹ Na kui, n ngaxakerenyi səniyenxie, wo tan naxee xilixi ariyanna ma, wo xaxili xa ti Isa ra, Ala xa xɛɛra nun a xa sɛrɛxɛdube kuntigi, won danxaniyaxi naxan ma. ² A tinxin nɛ Ala bɛ, naxan nu bara a ti na wali ra, alɔ Annabi Munsa fan a rabaxi ki naxe Ala xa banxi kui. ³ Isa xa binye dangi Munsa gbe ra, alɔ banxiti xa binye dangixi a xa banxi ra ki naxe. ⁴ Banxi birin tixi mixi nde nan saabui ra, kɔnɔ Ala nan dunjna birin daaxi. ⁵ Annabi Munsa findixi konyi dugutɛgɛ nan na Ala xa banxi kui, alako a xa seedeŋɔxɔya ba masenyi xa fe ra naxan fama tide. ⁶ Kɔnɔ Ala xa Mixi Sugandixi findixi Ala xa Di dugutɛgɛ nan na, naxan Ala xa banxi yamarima. Won tan fan findixi na banxi nan na, xa won lama Isa ra, xa won won xaxili tima a ra, na nan findixi won ma matɔxɔɛ ra.

⁷ Na na a ra, wo xa wo jɛngi sa Ala Xaxili Səniyenxi xa masenyi xɔn ma. A sɛbɛxi,

«Xa wo bara a xui rame to,

⁸ wo naxa wo kobe raso a ra,
alɔ wo a rabaxi ki naxe gbengberenyi ma.

Na temui a nu wo matofe nɛ,

kɔnɔ wo naxa a matandi.

⁹ Menni wo benbae bara kata e xa n mato.
E naxa n ma wali to jɛ tongo naani bun ma.

¹⁰ Na kui, n naxa xɔnɔ na waxati mixie ma.

N naxa a fala, <E bɔjɛ makuya n na temui birin,
e mu n ma səriyɛ kolon.›

¹¹ Na na a ra n naxa n kali xɔnɛ kui,

«E mu soma n ma malabui kui feo!»»

¹² N ngaxakerenyie, wo xa mæeni wo yete ma a fanyi ra alako wo bœnœ naxa lu jaaxuna nun danxaniyatarena kui, wo fa gbilen Ala fœxœ ra, Ala naxan na na. ¹³ Lœxœ yo lœxœ wo xa wo bore ralimaniya. Wo xa gbilen na ma lœxœ birin alako yunubi naxa fa wo nœ, wo bœnœ fa balan Ala mabiri. ¹⁴ Xa won sa won xaxili tima Ala xa Mixi Sugandixi ra alœ won a fœlœxi ki naxœ, lanyi bara lu won nun Isa tagi. ¹⁵ A sœbœxi Kitaabui kui, «Xa wo bara a xui ramœ to, wo naxa wo kobe raso a ra, alœ wo a rabaxi ki naxœ wo to a matandi.»

¹⁶ Nde Ala matandi, e to gœ a xui ramœde? Mixie xa mu a ra naxee mini Misira bœxi ra Annabi Munsa saabui ra? ¹⁷ Ala xœnœ nœ ndee ma nœ tongo naani bun ma? Mixie xa mu a ra naxee yunubi rabaxi, e fa sœntœ gbengberenyi ma? ¹⁸ Ala a kali nde bœ a e mu soma a xa malabui yire? Mixie xa mu a ra naxee a matandixi? ¹⁹ Na kui, won bara a fahaamu a e xa danxaniyatarena nan a niya e mu so.

4

Malabui danxaniyatœe bœ

¹ Ala xa laayidi, a naxan tongo won bœ sofe a xa malabude, na mu kanaxi. Wo xa fe birin naba alako sofe na malabude kui a naxa kana wo bœ. ² Won bara na xibaaru fanyi mœ alœ booree a mœxi ki naxœ, kœnœ a mu sese fanxi e ma e xa danxaniyatarena xa fe ra. ³ Kœnœ won tan naxee bara la a ra, won fama nœ sode na malabude kui. A sœbœxi na xa fe ra,

«N to xōnō e ma, n naxa n kali,
e mu soma n ma malabude.»

Kōnō Ala xa wali bara jōn kabi dunipa fōlē,
⁴ barima a sēbēxi Kitaabui kui na lōxōe soloferē
nde xa fe ra,

«Lōxōe soloferē nde Ala xa wali naxa kamali. A
naxa a malabu.»

⁵ A man sēbēxi Kitaabui kui, «E mu soma n ma
malabude.»

⁶ Ala nu bara a janige mixi ndee xa so a
xa malabude kui, kōnō na mixi singe naxee na
xibaaru mēxi, e mu so e xa danxaniyatārena xa
fe ra. ⁷ Na nan a toxi Ala bara lōxōe gbētē sugandi
naxan findixi to ra. Na fe singe to bara dangi a
xōnnakuye ra, Ala man naxa a masen Dawuda
saabui ra,

«Xa wo bara a xui rame to,
wo naxa wo kobe raso a ra.»

⁸ Xa a sa li Yosuwe nu bara malabui fi e ma
nu, Ala man mu nu lōxōe gbētē xa fe falama
nu. ⁹ Han ya malabui luxi Ala xa jama bē e
mu naxan sōtōxi sinden. ¹⁰ Naxan soma Ala xa
malabui kui, a a malabuma nē a xa wali birin
ma, alō Ala malabuxi a xa wali kui ki naxē.

¹¹ Won xa fe birin naba sofe ra na malabui
kui, alako mixi yo naxa bira tantanyi kui alō
Isirayilakae a rabaxi ki naxē. ¹² Ala xa masenyi
sēnbe gbo, a walima mixi bējē ma. A xājēn
dangife santidegēma de firinyi ra. A soma
won bējē nun won sondonyi nan kui, a so
won sōora nun won nadōxōdee xōn. A won
sondonyi waxōnfe nun majōxunyi birin makiiti.
¹³ Nimase yo mu nōma a nōxunde Ala ma. Ala fe
birin toma nē, fe birin dēntēgē fama sade a tan
nan bē.

¹⁴ Isa, won ma serexedube kuntigi xungbe, Ala xa Mixi Sugandixi, a to so ariyanna kui, won fan xa bira won ma danxaniya fōxō ra won bara naxan makenen. ¹⁵ Won ma serexedube kuntigi won ma senbetareya kolon, a kinikinixi won ma na nan ma. Sentane naxa kata a ratantande mōcli birin na alō won tan, kōnō a mu a no. ¹⁶ Na na a ra, won xa won maso a xa hinne kibanyi ra lanlanteya ra, alako won xa kinikini nun hinne sōtō a temui.

5

Isa won ma serexedube kuntigi

¹ Serexedube kuntigi birin tongoxi adamadie nan ya ma, a fa ti Ala xa wali ra adamadie bε, alako a xa hadiya nun serexē mōcli birin ba yunubie xa fe ra. ² A mixie xa fe kolon naxee na dimi kui, e lōexi, barima a fan na e ya ma, a tantanma. ³ A xa senbetareya a niyama ne a xa serexē ba a yete xa yunubie bε, a nun nāma xa yunubie xa fe ra.

⁴ Mixi mu nōma yi binyē sōtōde a yete ra, fo Ala a xili alō a Haruna xili ki naxē. ⁵ Ala xa Mixi Sugandixi fan mu serexedube kuntigi binyē sōtō a yete xa ra. Ala nan a fixi a ma, a falafe ra,
«To i bara findi n ma di ra.
N tan fan bara findi i Baba ra.»

⁶ A man sebexi Kitaabui kui,
«I bara findi serexedube ra abadan,
Melekisedeki mōcli.»

⁷ Isa bara a xui ite Ala maxandi ra a xa dunijnejiri kui, a bara a makula, a na wafe. A na raba ne barima a a kolon a Ala nan nu nōma a ratangade faxē ma. Ala bara a xa duba suxu,

barima a nu bara tin lufe a xa yaamari bun ma. ⁸ Isa findixi Ala xa Di nan na, kōnō na kui a naxa a matinkan fo a xa Ala rabatu hali na findixi tōrē nan na a bē. ⁹ Isa xa fe to kamali, a naxa findi saabui ra a mantonyie birin xa abadan kisi sctō. ¹⁰ Ala naxa a ti seregedubē kuntigi ra Melekisedeki daaxi.

¹¹ Fe gbegbe na na kui muxu wama naxan masenfe wo bē, kōnō na tagi rabafe xōrōxō, barima wo mu soma fee kui mafurenyi ra. ¹² A nu lanma wo xa findi karamōxō ra yi waxati, kōnō han yakōsi wo hayi na karamōxō nde ma naxan wo xaranma Ala xa masenyi singee ra. Wo mu fata fe tilinxī fahaamude sinden, alō diyōrē naxan mu fata sube donde, fo a xa xijē min sinden. ¹³ Mixi naxan hayi na Ala xa na masenyi singee ma, a mu gexi tinxinyi kolonde, a mu mōxi a xa danxaniya kui. A luxi alō diyōrē naxan xijē gbansan minma. ¹⁴ Kōnō mixi naxan mōxi a xa danxaniya kui, naxan bara ge tinxinyi nun tinxintareya tagi raba kolonde, a nōma ne xaranyi tilinxī fan kolonde. A tan luxi alō xemōxi naxan baloma sube fanyi ra.

6

Ala xa seriye tilinxī

¹ Na nan a toxi won lanma won xa siga yare ma Ala xa Mixi Sugandixi xa xaranyi kui. Won xa dangi na masenyi singee ra, won xa so fe tilinxie kui. Na masenyi singee nan ya: wali jaaxi bējinfē naxan mixi xaninma yahannama, ² danxaniyafe Ala ma, xunxafe ye xōra, bēlexē safe mixie ma, kelife faxē ma, nun Ala xa kiiti

3 Xa Ala tin, won xa siga yare ma won ma xaranyi kui.

4 Mixi naxan bara ge Ala xa naiyalanyi tote, naxan bara Ala xa ki nemunnenemun, Ala Xaxili Seniyenxi bara lu naxan bε, 5 naxan bara a kolon a Ala xa masenyi fan, naxan bara Ala senbe kolon naxan fama rawalide waxati naxan sa fama, 6 xa a sa li na mixi mɔɔli bara danxaniya bεnin, a mu nɔmɑ tuubide sɔnɔn. A luxi alɔ a man bara Ala xa Di mabanban wuri magalanbuxi ma, a fa a rayaagi jnama ya xɔri.

7 Bɔxi naxan bara tune ye sɔtɔ a fanyi ra, a fa sansi ramini a kanyi bε, Ala baraka ragoroma ne a ma. 8 Kɔnɔ bɔxi naxan tunbe nun jooge tun naminima, na bɔxi mu fan. A gbe mu luxi a xa danka, a rajɔnyi a fa gan.

9 Muxu xanuntenyie, hali muxu xa wɔyεnyi xɔrɔxɔ, muxu bara la a ra wo na kira fanyi nan xɔn, naxan findi kisi kira ra. 10 Ala tinxin, a mu nεemuma wo xa wali ma. A wo xa xanunteya kolon, wo naxan masenxi wo xa wali kui a xili ra, a nun wo naxan masenxi seniyentɔe bε. Han ya wo na na wali nan kui. 11 Muxu wama ne wo xa wo tunnabexi na birin kui han a rajɔnyi, alako wo xa fe sɔtɔ wo wo xaxili tixi naxan na. 12 Wo naxa wo tunnaxɔnɔ. Wo xa bira danxaniyatɔe xa misaali fɔxɔ ra, naxee ke sɔtɔma Ala naxan laayidixi e bε. E na sɔtɔma e xa danxaniya nun e xa tunnabexi nan saabui ra.

13 Ala to laayidi tongo Iburahima bε, a mu nɔ a kalide fe nde ra naxan gbo a bε. Na na a ra, a naxa a kali a yεte ra, 14 a falafe ra,

«N baraka sama ne i xa fe. I bɔnsɔe wuyama nɛ.»

¹⁵ Iburahima to gε mamε tide, Ala naxa a xa laayidi rakamali a bε. ¹⁶ Adama a kalima fe nde ra naxan gbo a bε. Na marakali sεnbε fima ne a xa woyεnyi ma, alako mixi naxa nɔ na matandide. ¹⁷ Na nan a toxi, Ala fan naxa a rakali alako mixie, na laayidi tongoxi naxee bε, e xa a kolon Ala xa nate mu masarama. ¹⁸ Ala naxa na laayidi tongo, a man naxa a rakali, alako won xa nɔ limaniya xungbe sɔtɔde. Wule yo mu na na fe firinyi kui. Won bara fe birin nabolo a xa fe ra, won fa won xaxili ti a ra. ¹⁹ Mixi xaxili tife Ala ra, a luma ne alɔ hanga naxan banbanxi ye bun ma. Won fan won xaxili tima Ala ra na ki ne naxan na a xa hɔrɔmɔlingira kui dugi gbakuxi xanbi ra, ²⁰ Isa soxi dənnaxε won ya ra, a xa findi won ma sərexedube kuntigi ra abadan, alɔ Melekisedeki.

7

Sərexedube Melekisedeki

¹ Melekisedeki nan nu na Salamu mangε ra, a man nu findixi Ala Xili Xungbe Kanyi xa sərexedube nan na. Iburahima to gε mangε ndee xun nakanade, Melekisedeki naxa sa naralan a ra, a duba a bε. ² Iburahima naxa farile fi a ma. Melekisedeki xili fasarixi yi ki «mangε tinxinxi.» A man nu findixi Salamu mangε nan na, naxan xili fasarima yi ki «bɔjεsa mangε.» ³ A baba mu kolon, a nga mu kolon, a xa taruxui mu kolon. A xa simaya fɔlɔxi temui naxε, a nun a jɔn temui, na fan mu kolon. Na kui, a luxi ne alɔ Ala xa Di, naxan findixi sərexedube ra abadan.

⁴ Wo a mato Melekisedeki tide nu gboxi ki naxε. Hali won baba Iburahima, a naxan sɔtɔ

a wasaso se ra, a naxa na farile fi a ma. ⁵ Ala xa seriye a falama jama xa farile so Lewi bɔnsœ yi ra, naxan findixi serexedubœ ra. Na jama fan kelixi Iburahima bɔnsœ ne, e findi Lewi ngaxakerenyie nan na.

⁶ Kɔnɔ Melekisedeki tan, hali a to mu nu na Lewi bɔnsœ xa taruxui kui, Iburahima naxa farile so a yi ra. Melekisedeki naxa duba Iburahima laayidi kanyi bɛ. ⁷ Birin a kolon mixi naxan dubama a boore bɛ, a tide gbo na kanyi bɛ.

⁸ Lewi xa mixi naxee farile rasuxuma, e faxama ne, kɔnɔ Melekisedeki tan mu faxaxi. ⁹ Na kui, a luxi ne alɔ Lewi, naxan luma farile rasuxu ra, a nu bara farile fi Melekisedeki ma Iburahima saabui ra, ¹⁰ barima Lewi bɔnsœ nu na a benba Iburahima fate i, a naralan Melekisedeki ra tɛmui naxɛ.

¹¹ Xa a sa li fe birin nu nɔma kamalide Lewi bɔnsœ xa serexedubœna saabui ra nu, jama Ala xa seriye sɔtɔxi naxan na, e hayi mu nu na Melekisedeki xa serexedubœna ma nu, naxan mu fatanxi Haruna bɔnsœ ra. ¹² Serexedubœna na masara, yaamari fan xa masara.

¹³ Yi masenyi birin falaxi mixi naxan ma fe ra, a kelixi bɔnsœ ne serexedubœ mu na bɔnsœ naxɛ. ¹⁴ Birin a kolon a won Marigi kelixi Yuda bɔnsœ ne. Annabi Munsa mu yaamari yo fi na bɔnsœ mixie ma e xa serexedubœ wali raba.

¹⁵ Muxu naxan masenxi, a fiixɛ, barima serexedubœ gbɛtɛ bara mini, naxan maniya Melekisedeki ra, ¹⁶ naxan mu findixi serexedubœ ra a bɔnsœ xa fe ra. Na kanyi findixi serexedubœ

ra, barima faxε mu nō a ra. ¹⁷ Yi seedejəxčoya
bara raba a xa fe ra,
«I findixi sərəxədubε nan na abadan,
Melekisedeki daaxi.»

¹⁸ Yaamari singe bara ba na a xa sənbətareya
xa fe ra, a mu nu nōma a xa wali rabade. ¹⁹ Na
yaamari mu nō fefe rakamalide, kōnō fe nəɛnɛ
bara mini won xaxili tima naxan na, naxan nōma
won malide won makərēde Ala ra.

²⁰ Na fe nəɛnɛ mu tixi marakali xanbi.
²¹ Sərəxədubε singee bara wali suxu marakali
xanbi, kōnō Isa nan findixi sərəxədubε ra yi
marakali ra Ala naxan masenxi,
«Marigi bara a kali, a mu a xa nate masarama:
I tan nan findixi sərəxədubε ra abadan.»

²² Na kui, Ala bara saatε tongo won bε Isa saabui
ra, naxan fan boore bε.

²³ Na xanbi, sərəxədubε singee nu wuya,
barima e to faxa, mixi gbətεe nu tima e jəxčε ra.
²⁴ Kōnō Isa tan mu faxama, a buma nε abadan. A
xa sərəxədubεna mu radangima mixi gbətεe ma.
²⁵ Na nan a toxi a nōma mixi rakaside naxan a
makərēma Ala ra a tan saabui ra. A njənε to a
ra, a nōma findide e xa saabui fanyi ra Ala yire
abadan.

²⁶ Won hayi na na sərəxədubε kuntigi mōoli
nan ma naxan səniyεn, yunubi mu na naxan
ma, naxan mu fe jaaxi yo kolon, naxan mu
luma yunubitčε ya ma, naxan xa fe itexi dangife
koore ra. ²⁷ Isa mu luma alo boore sərəxədubε
kuntigie, naxee lanma e xa sərəxε ba lōxč yo lōxč
e xa yunubie xa fe ra, a nun jama xa yunubie
xa fe ra. A tan bara a yetε ba sərəxε ra kerenyi
ra. ²⁸ Yaamari singe nu mixi sənbətaree nan tima

sərəxədubə kuntigie ra, kənə na marakali nəənə naxan faxi na yaamari singe dangi xanbi, a bara Ala xa Di ti sərəxədubə kuntigi ra, naxan bara gə kamalide abadan.

8

Ala xa saate nəənə

¹ Masenyi xunyi nan ya: Won ma sərəxədubə kuntigi magoroxi Ala Xili Xungbe Kanyi xa kibanyi yirefanyi ma ariyanna kui. ² A walima Ala xa hərəməlingira yati yati nan kui, Marigi naxan tixi, adamadie beləxə fəxi mu naxan na.

³ Sərəxədubə kuntigi birin lanma a xa sərəxə məçli birin ba Ala bə. Na kui a nu lanma se nde xa lu yi sərəxədubə fan yi ra a naxan bama sərəxə ra. ⁴ Xa won ma sərəxədubə kuntigi nu na dunija nu, a mu nu findima sərəxədubə ra nu, barima Ala xa yaamari jan bara mixi gətəe ti na sərəxə wali ra.

⁵ Na mixie Ala batuma hərəməlingira nan kui, naxan misaalixi hərəməlingira ra naxan na ariyanna. Na nan a toxi Ala naxa Annabi Munsa yamari hərəməlingira tife ra, a falafe ra,

«A mato a fanyi ra,
i xa hərəməlingira ti

alə a masenxi i bə geysa fari ki naxə.»

⁶ Kənə yakəsi Ala xa Mixi Sugandixi bara wali sətə naxan tide gbo boore sərəxədubəe xa wali bə tife ra Ala nun adamadie tagi. A tide gbo barima a faxi saate naxan na, na fan saate fori bə. A xa saate mabanbanxi laayidie nan na, naxee fan dangi laayidi forie ra.

⁷ Xa na saate singe nu nōma a xa wali rabade nu, Ala mu fama a firin nde ra nu. ⁸ Ala naxa yi marakōrōsi raba nama ra,
«Marigi xa masenyi nan ya:

Waxati na fafe,
n saate neenē tongoma Isirayila nun Yudaya
nama be temui naxε.

⁹ Na mu luma alō na saate singe
n naxan tongo e benbae bε,
n e ramini Misira bōxi ra temui naxε.
E to n ma saate bεjin,
n fan naxa e bεjin.

Marigi xa masenyi nan na ki.

¹⁰ Saate nan ya n naxan tongoma Isirayila nama
bε,
na waxati dangi xanbi.

Marigi xa masenyi nan ya:
N nan n ma seriye rasoma nε e xaxili kui,
n a sebε e sondonyi ma.

N findima e Marigi Ala nan na,
e fan findi n ma nama ra.

¹¹ Mixi yo mu a boore matinkanma,
mixi yo mu a falama a ngaxakerenyi bε,
<I xa Ala kolon,>
barima na waxati e birin n kolonma nε,
kelife mixi xuri ma han mixi xungbe.

¹² N dijema nε e xa tinxitareya ma,
n e xa yunubie xafarima nε.»

¹³ A to yi saate xili fala saate neenē, a bara
boore findi saate fori ra. Saate fori tan lanma
a xa ba na, a tide mu na sōnōn.

9*Ala xa Mixi Sugandixi xa serexe*

¹ Saate singe bun ma, yaamari ndee nu na batui xa fe ra, nun Ala xa h̄orom̄alingira xa fe ra, naxan nu na dunija. ² Na h̄orom̄alingira to ti, yire nde nu na naxan nu xili yire seniyenxi. Lanpui nu na a kui, a nun teebili serexe taami nu saxi naxan ma. ³ Yire seniyenxi firin nde nu na dugi gbakuxi xanbi ra, naxan nu seniyen dangife boore ra. ⁴ Surayi ganse xεema daaxi nun saate kankira nu na na yire kui. Xεema nu saxi saate kankira birin ma. T̄nbili xεema daaxi mana nu ragataxi naxan kui, Haruna xa xuli naxan fuga, a nun walaxεe, saate sεbexi naxee ma, e birin nu na na saate kankira kui. ⁵ Ala xa malekε nɔrɔxi masolixi firinyi nu tixi saate kankira fari, e yunubi xafari yire makoto. A mu lanma won xa so na wɔyεnyi birin kui yakɔsi.

⁶ Na yire to ge yailande na ki, serexedubε nu luma so ra na yire seniyenxi singe nan kui, e e xa wali raba naa. ⁷ Kono serexedubε kuntigi nan gbansan nu nɔma sode na yire seniyenxi firin nde kui. Nε yo ne a nu soma naa sanmaya keren, a wuli xanin a xa yunubie nun nama xa yunubie xa fe ra e naxan naba a kolontareya ma. ⁸ Na kui, Ala Xaxili Seniyenxi nu wama a masenfe nε a yire naxan nu seniyen dangife yire birin na, a mεnni mu nu rabixi mixie bε na h̄orom̄alingira singe xa waxati. ⁹ Na birin findixi misaali nan na yi waxati mixie bε. A a masenma a na serexe birin mu nɔma batulae xaxili raseniyende. ¹⁰ Na yaamari singee, donse, minse, nun sali ye xa fe

ra, e nu fixi mixie ma e xa yunubie nan xa fe ra, han waxati neenē fama temui naxē.

¹¹ Ala xa Mixi Sugandixi to findi won ma serexedube kuntigi ra, a bara fa hæri ra, a naxan soto won be. A bara so Ala xa hɔrɔmɔlingira fanyi kui, adamadi mu naxan yailanxi yi bende fuji fari. ¹² Kono a mu so si kontonyi nun ninge wuli xa ra, a so na yire seniyenxi fisamante kui a yete wuli nan na. A so ne kerenyi ra, barima na nu findixi xunsare nan na adamadi be naxan mu nɔnma abadan. ¹³ Xa si kontonyi nun tura wuli, a nun te xube naxan fatanxi ninge serexe ra a sa mixi seniyentaree ma, xa na fe mɔɔli nɔma mixi raseniyende nu, ¹⁴ Ala xa Mixi Sugandixi wuli mu dangima xε na ra? A naxa a yete ba serexe kamalixi ra Ala be, Ala Xaxili Seniyenxi xa yaamari bun ma, alako a xa won xaxili raseniyen wali jaaxie ma, naxee won faxama. A na raba ne won be alako won xa Ala Njε batu.

¹⁵ Na kui, a bara findi saabui ra yi saate neenē xa fe ra, mixi xilixie xa ke soto naxan buma abadan, alo a laayidixi e be ki naxē. A faxa na nan ma, a findi xunsare ra yunubie xa fe ra naxee rabaxi na saate fori xa waxati bun ma. ¹⁶ Saate naxan findi ke fe ra, na mu kamalima sinden, fo saate tongoma faxa. ¹⁷ Ke mu nɔma soto de beenun saatetongoe xa faxa. A mu sotoma saatetongoe baloxi temui naxē. ¹⁸ Na nan a toxi na saate singe mu tongoma wuli xanbi. ¹⁹ Annabi Munsa to Ala xa seriye masen jama be, a naxa ningee nun si kontonyie wuli tongo, a nun ye, a fa na kasan Kitaabui nun jama ma se nde ra naxan yailanxi hisopi burexe nun yexεε xabe gbeeli

ra, a fa a fala, a naxε, ²⁰ «Wuli nan ya naxan saate xirima wo nun Ala tagi.» ²¹ Annabi Munsa man naxa wuli kasan hɔrɔmɔlingira ma, a nun hɔrɔmɔlingira yirabase birin ma. ²² A seriye ki ma, fayida se birin naseniyenma wuli nan na. Yunubi mu xafarima wuli ifili xanbi.

²³ A nu lanma se naxee misaalixi fee ra ariyanna kui, e xa raseniyen sereχee ra. Ariyanna xa maraseniyenyi rabama sereχee nan na naxee fan booree bε. ²⁴ Ala xa Mixi Sugandixi mu soxi hɔrɔmɔlingira xa kui adamadie naxan yailanxi, naxan misaalixi hɔrɔmɔlingira ra naxan na ariyanna. A so ariyanna yati nan kui, alako a xa won ma dεntεge sa Ala bε. ²⁵ A mu soxi naa sanya wuyaxi, alɔ sereχedubε kuntigi naxan soma Ala xa hɔrɔmɔlingira kui ne yo ne wuli nde ra, naxan mu findixi a gbe ra. ²⁶ Xa a nu na ki ne nu, Ala xa Mixi Sugandixi nu lanma ne a xa tɔɔro sanmaya wuyaxi kabi dunipa fole ra. Kɔnɔ na mu a ra. Yakɔsi yi waxati dɔnxɔε, a naxa mini sanmaya keren, alako a xa yunubi xa fe kana a yεte sereχe saabui ra. ²⁷ Adamadie faxama ne sanya keren, e fa makiiti. ²⁸ Ala xa Mixi Sugandixi fan bara faxa sanmaya keren, alako a xa yunubi ba mixi gbegbe ma. A man fama ne a firin nde, kɔnɔ na waxati a mu fama yunubie xa fe xa ra, a fama mixie nan bε naxee xaxili tixi kisi ra.

10

Isa xa sereχe

¹ Annabi Munsa xa seriye misaalixi fe fanyi nan na naxan fama fade. A findixi misaali

gbansan nan na. Na nan a toxi a Annabi Munsa xa seriye mu nōma Ala batulae raseniyende kerenyi ra, na sereχee saabui ra naxee bama jne yo jne. ² Xa a sa li a nu nōma e raseniyende nu, mixie mu nu luma sereχee ba ra temui birin, barima sereχe keren gbansan nu nōma e xa yunubi birin xafaride kerenyi ra, na yunubi xa fe mājoxunyi yati mu luma e xunyi. ³ Kōnō jne yo jne na sereχee findima maratuse nan na mixie bē a yunubie na e ma. ⁴ Tura nun si kontonyi wuli mu nōma yunubie bade.

⁵ Na nan a toxi, Ala xa Mixi Sugandixi to so dunija, a naxa a masen Ala bē,
«I mu wama sereχe xōn.

I mu wama hadiya xōn.

I bara fate yailan n bē.

⁶ I mu wama sereχe gan daaxi xōn ma,
i mu wama sereχe yunubi xafari daaxi fan xōn ma.

⁷ N naxa a masen, «N bara fa.

A səbəxi n ma fe ra Kitaabui kui,

Ala, n na fafe i sago rabade.»»

⁸ Singe a naxa a masen,

«I mu wama sereχe yo xōn ma.

E mu rafan i ma.

I mu wama hadiya yo xōn ma.

I mu wama sereχe gan daaxi xōn ma,

i mu wama sereχe yunubi xafari daaxi fan xōn ma.»

A nu bara na fala hali na yaamari to nu toma a xa seriye kui. ⁹ Na dangi xanbi, a bara a masen,
«Ala, n na be. N bara fa i sago rabade.»»

Na kui, a naxa fe singe ba na, alako fe firin nde xa ti. ¹⁰ Na janige nan a niyaxi won naseniyenxi

Ala xa Mixi Sugandixi Isa fate saabui ra, naxan baxi sərəxə ra kerenyi ra.

¹¹ Sərəxədubə birin e xa wali rabama ləxə yo ləxə. E luma sərəxəe ba ra naxee mu nəmə yunubie xafaride. ¹² Kənə Isa tan, a to ge sərəxə kerən bade yunubie xa fe ra, a naxa a magoro Ala yirefanyi ma, a luma dənnaxə abadan. ¹³ A na a mamefe a xa ti a yaxuie ma, ¹⁴ barima a bara mixie rakamali kerenyi ra, a naxee rasəniyənxı a xa sərəxə kerenyi saabui ra.

¹⁵ Ala Xaxili Səniyənxı na tagi rabama won bə yi masenyi ra. A singe, a naxa a masen,

¹⁶ «Saatə nan ya n naxan tongoma Isirayila bənsəe bə:

Na waxati na dangi,

n nan n ma seriye luma nə e bəjə ma,

n na səbəma nə e sondonyi ma.»

¹⁷ A man naxa a masen,

«N mu ratuma e xa yunubie

nun e xa wali kobie ma sənən.»

¹⁸ Yunubi na ge xafaride təmui naxə, sərəxə mu bama na yunubi xa fe ra sənən.

¹⁹ N ngaxakerenyie, na kui won bara limaniya sətə sofe ra na yire səniyənxı fisamante kui Isa wuli saabui ra. ²⁰ Isa bara na kisi kira nəsənə rabi won bə, alako won xa dangi na dugi ra naxan gbakuxi hərəməlingira kui a fate saabui ra. ²¹ Won ma sərəxədubə kuntigi to tixi Ala xa banxi xunyi ra, ²² won xa won makəre Ala ra bəjə fiixe nun danxaniya ra. Na danxaniya won nalimaniyama nə, barima won bəjə rasəniyənxı won ma yunubie ma, won fate fan maxaxi ye tinse ra. ²³ Won xa won xaxili ti Ala ra tunnabəxi

kui, barima naxan laayidi tongoxi won bε, a mu nōma na kanade. ²⁴ Won xa mēeni won bore ma, alako won xa won bore ralimaniya won xa lu xanunteya nun wali fanyi kui. ²⁵ Won naxa won ma malanyie rabolo de, alō ndee na a rabafe ki naxε. A lanma won xa won bore ralimaniya. Won to a kolon Ala xa lōxε na fafe, won naxa tagan na ma.

²⁶ Xa a sa li, won Ala xa nōndi kolon, kōnō won man nu fa lu yunubi raba ra won jnagine ra, sereχe gbete mu na sōnōn naxan nōma won ma yunubie xafaride, ²⁷ fo gaaxui xungbe Ala xa kiiti ya ra, naxan findima tε mankanε ra a matandilae bε. ²⁸ Xa mixi nde Annabi Munsa xa seriye matandi, e a faxama ne kinikinitareja kui, seede firin xa na mu a ra saxan xa seedejōxčya saabui ra. ²⁹ Kōnō jaxankate dangima na tan na mixie bε, naxee Ala xa Di maboronma e sanyi ra, e a xa saate wuli rasotč naxan e raseniyenxi, e Ala Xaxili rasotčma naxan hinnexi e ra. ³⁰ Won yi masenyi kanyi kolon,

«N tan nan mixi gbejōxčoma,
n tan nan e sare fima e ma.»
A man səbəxi, «Marigi fama ne a xa jama
makiitide.» ³¹ Ala Nijε xa jaxankate magaaxu.

³² Wo xa ratu na lōxε singee ma. Wo to naiyalanyi to, wo naxa wo tunnabəxi gere xōrčxčε kui naxan findixi tčore ra wo bε. ³³ E naxa wo konbi, e naxa wo jaxankata jama ya xčri. Wo fan naxa lu mixie sεeti ma, naxee bara na tčore mčcli sčto. ³⁴ Wo naxa kinikini geelimanie ma, wo naxa tin a ra sεewε kui e xa wo harige ba wo yi ra, barima wo a kolon harige

nde na wo bε naxan dangi na boore ra pon, a bu abadan.

³⁵ Wo naxa fe rabolo, wo xaxili tixi naxan na, barima na sare gbo. ³⁶ Wo hayi na tunnabexi ma, alako wo xa Ala sago rakamali, wo fa fe scto a naxan laayidixi wo bε. ³⁷ A sebexi, «A gbe mu luxi sɔnɔn.

Naxan lanma a xa fa, a fama nε, a mu dugundima.

³⁸ N ma tinxintœ kisima nε danxaniya saabui ra. Kɔnɔ xa a sa li a man naxa gbilen xanbi, n mu nelexinma a xa fe ra.»

³⁹ Won mu findixi fe rabeninyie xa ra, naxee xa fe xun nakanama. Won tan findixi danxaniyatœe nan na, naxee kisima.

11

Danxaniya

¹ Danxaniya kanyi, a a xaxili tima fe nde ra a laxi naxan na. Hali a mu na fe toma a ya ra, a a kolon nɔndi nan a ra. ² Won benbae xili fanyi scto na nan ma.

³ Danxaniya saabui ra, won a kolon a Ala nan dunipa daaxi a xa masenyi ra. Se naxan toma naa a fatanxi fe nan na naxan mu toma.

⁴ Danxaniya saabui ra, Habila naxa serexε ba Ala bε naxan nu fan dangife Kabila gbe ra. Ala naxa na serexε suxu, a Habila findi tinxintœ ra a xa danxaniya saabui ra. Hali Habila to faxaxi, a naxan nabaxi danxaniya ra na findima nε masenyi ra won bε.

⁵ Danxaniya saabui ra, Enoki naxa te koore ma, a mu faxa. Mixi yo mu nɔ a tote, barima Ala nu

bara a rate koore ma. Beenun a xa te, Ala nu bara a masen a Enoki rafan a ma. ⁶ Mixi mu nōma rafande Ala ma danxaniya xanbi. Mixi naxan a makōremma Ala ra, a lanma a xa la a ra a Ala na na, a nun a xa la a ra a Ala mixie nan sare firma naxee a fenma.

⁷ Danxaniya saabui ra, Nuha naxa kunkui banban alako a xa denbaya xa kisi. Ala nu bara banbaranyi xa fe fala a bē beenun a xa dunija li. Nuha nu gaaxu Ala ya ra. A xa danxaniya a masenma kiiti bara kana dunija bē. Nuha naxa tinxinyi sōtō ke ra a xa danxaniya saabui ra.

⁸ Danxaniya saabui ra, Iburahima naxa Ala xui ratinmē sigafe ra bōxi ma a mu dēnnaxan kolon, alako a xa mēnni sōtō ke ra. ⁹ Danxaniya saabui ra, Iburahima naxa sabati na bōxi ma, Ala nu bara naxan laayidi a bē. A naxa lu mēnni alō xēnē a xa kiri banxie kui, alō Isiyaga nun Yaxuba, naxee findixi na kētongoe ra. ¹⁰ A nu na a mamēfe a xa taa sēnbēma sōtō, Ala taa naxan kōorinxī, a a ti.

¹¹ Danxaniya saabui ra, Sara dibaritare fan naxa nō di baride nēlexēforjna kui, barima a nu laxi a ra a Ala mu a xa laayidi kanama. ¹² Na nan a to, xēmē kerēn saabui ra, xēmōxi naxan mu nu nōma di sōtōde sōnōn, na naxa bōnsōe xungbe sōtō, «naxan xasabi maniyaxi tunbuie xasabi ra naxee na koore ma, a nun mēyēnyi xasabi ra naxan na baa dē ra. E kōnti mu nōma kolonde.»

¹³ Yi mixie bara faxa e xa danxaniya kui, e mu fee sōtō naxee nu laayidixi e bē. E nu laxi a ra a fanyi ra, a na laayidie mu kanama. E nu a kolon a e findixi «xēnē nan na dunija bēndē fuji fari.» ¹⁴ Mixi naxee na fe mōolie falama, e

a masenfe nε a e na taa gbεtε fenfe e sabatima dennaxε. ¹⁵ Xa e kelide xɔli nu bara e suxu nu, e nu nɔma gbilende naa. ¹⁶ Kɔnɔ e nu taa gbεtε fenma naxan fan e kelide bε, taa naxan na ariyanna. Na kui, Ala mu yaagixi e ra, e xa a xili e Marigi Ala, barima a nu bara taa yailan e bε.

¹⁷ Danxaniya saabui ra, Iburahima mu tondi Isiyaga bade sεrεxε ra, Ala nu a matoma temui naxε. A mu tondi a xa di kerenyi bade sεrεxε ra, di naxan nu laayidixi a bε, ¹⁸ Ala nu bara a fala naxan ma fe ra,

«Isiyaga nan findima i bɔnsɔε ra,
i xili luma naxan xun ma.»

¹⁹ Iburahima nu a kolon a Ala sεnbε gbo, hali Isiyaga faxa, a nu nɔma na rakelide faxε ma. Fayida na nan naba misaali ra, barima Ala a xa di ragbilen nε a ma.

²⁰ Danxaniya saabui ra, Isiyaga naxa duba Yaxuba nun Esayu bε e xa simaya xa fe ra.

²¹ Danxaniya saabui ra, Yaxuba naxa duba Yusufu xa die bε, a nu luxi dendoronti a xa faxa. A naxa Ala batu, a yi masuxuxi a xa xuli ra.

²² Danxaniya saabui ra, Yusufu naxa masenyi ti a xa saya makɔrε, a lanma e xa naxan naba a fure ra Isirayilakae minima Misira bɔxi ra temui naxε.

²³ Danxaniya saabui ra, Munsa to bari, a barimae naxa a nɔxun kike saxan bun ma a xa tofanyi xa fe ra, e mu gaaxu mange xa yaamari ya ra. ²⁴ Danxaniya saabui ra, Munsa to mɔ, a naxa tondi findide Firawuna xa di gine xa di ra. ²⁵ A naxa wa a xɔn ma, a xa tɔɔrε sɔtɔ Ala xa jnama ya ma, dine a xa nelexin yunubi ra

waxati dunkedi bun ma. ²⁶ A bara a kolon Ala xa Mixi Sugandixi xa magore nan fan dangi Misira naafuli ra. A nu sare matoma a fama naxan sotode yare. ²⁷ Danxaniya saabui ra, Munsa naxa keli Misira bɔxi ma, a mu gaaxu Firawuna xa xɔne ya ra. A naxa a tunnabexi, barima a nu gaaxuxi Ala nan ya ra, naxan mu toma. ²⁸ Danxaniya saabui ra, Munsa naxa Sayamalekə Dangi Sali raba, a wuli kasan naadee ma, alako sayamalekə naxa Isirayilakae xa di singee faxa.

²⁹ Danxaniya saabui ra, Isirayilakae naxa Xu-lunyumi baa igiri a xaraxi ra. Misirakae to bira e fɔxɔ ra, e naxa madula ye xɔora.

³⁰ Danxaniya saabui ra, Yeriko tete naxa bira a yete ra, Isirayilakae to ge a rabilinde xi solofera bun ma.

³¹ Danxaniya saabui ra, langoe gine Raxabi naxa kisi kaafirie ya ma, barima a nu bara Isirayilaka yire rabenye yigiya a fanyi ra.

³² N munse sama na fari sɔnɔn? Waxati mu luma n be n xa Gedeyon, Baraki, Samison, Yefite, Dawuda, Samuweli, nun namijɔnmee xa fee fala. ³³ Danxaniya saabui ra, e naxa no mangataae ra, e naxa jere tinxinyi kui, e naxa fe laayidixi sotɔ, e naxa no yete xaaṛee ra, ³⁴ e naxa ratanga te xungbe nun santidegema ma, e xa senbetareya naxa findi senbe ra, e naxa senbe sotɔ gere kui, e fa sɔɔri galie keri. ³⁵ Gine ndee naxa e ngaxakerenyi faxaxie to, naxee rakelixi faxe ma. Mixi ndee naxa jaxankata, e tondi minide na tɔɔre kui, alako e xa marakeli fanyi sotɔ. ³⁶ Mixi ndee naxa bɔnbo, e mayele sotɔ, e lu geeli kui, e xirixi yɔlɔnxɔnyi ra. ³⁷ Mixi ndee

naxa magonɔ, e naxa tɔɔrɔ, e naxa a ibolon, e naxa faxa santidegema ra. Ndee naxa lintan, yεxεε nun si kiri ragoroxi e ma, se birin baxi e yi ra, e paxankataxi, e halakixi,³⁸ e nu fa lintan gbengberenyi ma, geyae longori ra, fɔnmεe nun yilie kui. A mu nu lanma dunija mixie xa na binyε sɔtɔ na danxaniyatɔe xa lu e ya ma.³⁹ Na mixi naxan birin xili fanyi sɔtɔ e xa danxaniya saabui ra, e mu fee sɔtɔ naxee nu laayidixi e bε.⁴⁰ Ala mu tin e xa fe xa kamali won xanbi. A bara fe fanyi janige won bε naxan dangi fe singe ra.

12

Tunnabexi

¹ Na danxaniyatɔe gali, naxee bara e xa danxaniya masen dunija bε, e man xa findi misaali ra won bε. Won xa fe birin nun yunubi birin nabolo naxan won tɔɔrɔma won ma jere kui. Won xa won gi tunnabexi ra kira xɔn ma Ala naxan saxi won ya ra.² Won xa won ya ti Isa ra, naxan danxaniya kira rabixi won bε, naxan fama won ma danxaniya rakamalide. Isa tin ne wuri magalanbuxi xa tɔɔre ra, alako a xa sεewa yare. A mu gaaxu na yaagi ra. Na kui, a xa faxε dangi xanbi, a naxa a magoro Ala xa kibanyi yirefanyi ma.

³ Wo xa ratu a xa misaali ma, a tɔɔrɔxi ki naxε yunubitɔe saabui ra, alako wo naxa tagan, limaniya naxa ba wo yi ra.⁴ Wo mu yunubi gerexi sinden, han wo wuli xa mini.⁵ Wo tan, Ala xa die, wo bara nεemu Ala xa masenyi ma wo ralimaniyaxi naxan na, a falafe ra, «N ma di, i naxa yo Marigi xa marakɔrɔsi ma,

limaniya naxa ba i yi ra, a i xuruma t̄emui naxε.

⁶ Marigi a xanuntenyi nan xuruma.

A naxee birin kolonxi a xa die ra, a e paxankata.»

⁷ Wo xa tin na ra, barima Ala na wo xurufe ne alo a xa die. Di mundun na, naxan baba mu a xuruma? ⁸ Xa Ala mu wo xuruma, alo di birin xuruma ki naxε, a luxi ne alo wo mu findixi a xa die ra, a lima a halale mu wo ra. ⁹ Won babae won xuruma dunija, won fan e binya. A mu lanma won xa tin a ra, Baba Ala naxan na ariyanna, a xa won xuru alako won xa kisi? ¹⁰ Won babae nu won xuruma waxati di nan bun ma e yεtε xaxili ra, kōnɔ Ala tan won xuruma won ma munafanyi yati nan ma fe ra, alako won xa lu Ala xa sεniyεnyi kui. ¹¹ Na xurui xɔrɔxɔ, a mu mixi rasεewama a folε, kōnɔ a dɔnxɔε ra, a foxi tinxinxi raminima ne yare bɔjεsa kui.

¹² Na na a ra, wo xa wo sεnbe so, wo tan naxee belεxεe taganxi, naxee xinbi tɔɔrɔxi. ¹³ Wo xa wo nεrε kira tinxinxi xɔn ma, alako mabεnyie naxa telexun, e xa yalan. ¹⁴ Lanyi xa lu wo nun mixie tagi. Wo xa lu sεniyεnyi kui, xa na mu a ra wo mu Marigi toma. ¹⁵ Wo xa mεenι wo bore ma, alako mixi yo naxa mini Ala xa hinne kui. Wo naxa lu xɔnɔ ra wo bore ma, na fa mixi gbegbe tɔɔrɔ wo ya ma. ¹⁶ Wo mεenι de! Wo naxa yεnε raba. Wo naxa seriye kana alo Esayu, naxan a xa forijia tide masaraxi bande lenge kerēn xa fe ra. ¹⁷ Wo a kolon a to nu waxy a baba xa duba a bε, a xa forijia ke sɔtɔ, a baba naxa tondi. Esayu naxa a mayandi yaye ra, kōnɔ a baba mu tin na ra.

¹⁸ Wo mu wo makɔrε na yire ra wo xa wo belεxε din a ra alo Isirayilakae fe naxan to

gbengberenyi ma. Te nun nuxui foore nu na
geya fari dənnaxe, foye xungbe nu bɔnbo a ra.
¹⁹ Wo mu sara xui nun Ala xui magaaxui məxi.
Isirayilakae to na mə, e naxa Munsa mayandi
alako e naxa na xui mə sənən. ²⁰ E naxa gaaxu
Ala xa yaamari ya ra, «Mixi nun sube yo din yi
geya ra, na kanyi fama ne magənəde, a faxa.»
²¹ Na fe nu magaaxu han Annabi Munsa naxa a
fala, «N bara gaaxu han n bara səren.»

²² Kənə wo tan bara wo maso Siyoni geya
yire ra, Ala Nijə xa taa naxan na ariyanna,
Darisalamu naxan na koore ma, maleke wulu
wulu malanxi dənnaxe səewə kui. ²³ Ala xa jama
fan na na, naxee xili səbəxi buki kui ariyanna.
E findixi Ala xa di singee nan na. Duniña
Makiitima Ala na mənni ne, a nun tinxintəe nii
naxee xa fe bara kamali. ²⁴ Isa fan na naa, naxan
bara findi saabui ra saate neenə rakamalife ra,
naxan wuli bara findi sərexe ra. Na fan dangi
Habila gbe sərexe ra.

²⁵ Wo naxa tondi Ala xa masenyi ra. Mixi
naxee tixi dunija bende fuji fari, e to tondi na
masenyi ra, e naxa jaxankate sətə. Yakəsi, won
munse sətəma sənən xa a sa li won tondima
masenyi ra, naxan fatanxi Ala yati yati ra naxan
na koore ma? ²⁶ Singe Ala xui naxa bəxi
rasəren, kənə yakəsi a bara laayidi tongo, «N
man bəxi rasərenma ne, kənə yi biyaasi n koore
fan nasərenma ne.» ²⁷ A to a fala, «n man,» na nu
wama a masenfe ne a se daaxi birin nasərenma
ne, a fa kana. Fe naxan mu rasərenma, na nan
luma, a mu kana. ²⁸ Won fama lude mangeya
niini naxan bun ma, na tan mu sərenma, na mu

kanama. Na kui, won xa Ala tantu, won xa a batu yaragaaxui nun binye ra a wama naxan xon,²⁹ barima won Marigi Ala luxi ne alo te naxan se birin ganma.

13

Marasi danxaniyatœe be

¹ Wo xa wo tunnabexi wo bore maxanufe ra ngaxakerenya kui. ² Wo xa xœne rasene a fanyi ra. Mixi ndee xœne yigiyama ne, a fa sa li e mu a kolon xa maleke na a ra. ³ Wo xa ratu geelimanie ma nun mixie ma naxee paxankataxi. Wo xa fe fanyi raba e be alo wo birin na fate bende kerentnan kui.

⁴ Wo birin xa futi binya. Yene nun langoeja naxa lu wo ya ma, barima Ala fama ne na seniyentareja makiitide. ⁵ Wo naxa a lu kœbiri xa fe mile xa wo rajere. Naxan na wo yi, wo xa wo wasa so ne. Ala yati naxa a masen, «N mu i rabœpinma, n mu i raboloma.» ⁶ Na nan a toxi won nœma a falade limaniya ra, «N Marigi n demenma, n mu gaaxuma. Adama tan nœma munse rabade n na kœre?» ⁷ Wo xa ratu wo xa yareratie ma, naxee bara Ala xa masenyi masen wo be. Wo xa e jere ki mato, e xa danxaniya xa findi misaali ra wo be.

⁸ Ala xa Mixi Sugandixi Isa mu masarama. A nu na ki naxe xoro, a man na na ki ne to, a man luma na ki ne abadan, na birin kejna kerent. ⁹ Wo naxa bira xaranyi mooli gbeteegfœxœ ra. Wo bœne xa senbe so Ala xa hinne saabui ra. Yaamarie, donse raharamuxie xa fe ra, nee mu nœma wo malide. ¹⁰ Hœromœlingira

walik  e mu n  ma s  r  x   donde naxan baxi won tan b  . ¹¹ S  r  x  dube kuntigi xuruse wuli bama ne s  r  x   ra h  r  cm  lingira kui yunubie xa fe ra, k  n   na xuruse fate tan ganma ne taa fari ma. ¹² Na nan a toxi, Isa fan to wa nama raseniyenfe a yete wuli saabui ra, a naxa naxankata taa fari ma. ¹³ Won fan xa bira a f  x   ra na yaagi kui taa fari ma, ¹⁴ barima won na taa naxan kui, a mu buma. Won taa nan fenfe naxan fama fade.

¹⁵ Won xa tantui fi Ala ma s  r  x   ra temui birin Isa saabui ra. Na s  r  x   findima won ma masenyi nan na naxan a xili mat  ch  ma. ¹⁶ Wo man naxa n  emu fe fanyie rabade mixie b  . Wo xa wo booree ki, barima na fe m  o  lie findima s  r  x  ee nan na naxee rafanxi Ala ma. ¹⁷ Wo xa wo xa yareratie xui ratim  , wo xa e xa yaamarie suxu, barima e na m  enife wo ma, alako wo naxa gibilen Ala f  x   ra, xa na mu a ra na d  nt  ge sa fama ne e t  c  r  de. Wo xa fe birin naba alako e xa n   na d  nt  ge sade s  ew   kui b  j  ne mawa xanbi, barima na nan findima wo xa munafanyi ra.

¹⁸ Wo xa Ala maxandi muxu b  , barima muxu a kolon muxu xaxili fiix  , muxu wama j  refe fe fanyi m  o  li birin nan kui. ¹⁹ Wo man xa Ala maxandi muxu b  , alako n xa n   gibilende wo yire mafuren mafuren.

²⁰ Ala naxan b  j  esa fima mixi ma, Ala naxan won Marigi Isa rakeli fax   ma, Isa naxan m  enima a xa mixie ma a xa saate wuli saabui ra, saate naxan mu kanama abadan, ²¹ Ala xa fe  re birin fi wo ma alako wo xa n   a sago rabade. Ala xa fe lu won b  j  ne ma naxan nafan a ma a

xa Mixi Sugandixi Isa saabui ra. Matɔxɔε na a bε abadan. Amina.

²² N ngaxakerenyie, wo xa wo haake to n bε yi masenyi xa fe ra, barima n mu wɔyεnyi xɔnkuyaxi a gbe ra. ²³ Wo xa a kolon won ngaxakerenyi Timote bara a yεtε sɔtɔ. Xa a mu bu fade, muxu birin fama nε wo yire. ²⁴ Wo xa wo xa yareratie nun sεniyεntɔε birin xεεbu muxu bε. Italikae naxee na be, e fan bara wo xεεbu. ²⁵ Ala xa hinne wo birin na.

**Soso Kitaabuie: Tawureta, Yabura, Inyila
The Holy Bible in the Susu language of Guinea (Soso
Kitaabuie: Tawureta, Yabura, Inyila Bible)**

copyright © 2015 Mission Evangélique Reformée Néerlandaise et les Traducteurs Pionniers de la Bible

Language: Susu

Contributor: Mission Evangélique Réformée Néerlandaise

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2020-11-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022

f1d08866-ea3e-5b9b-b506-e7690c5c61d2